

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ КОЛЕДЖ**

ЕКОНОМІКА (ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ)

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ**

спеціальності: 123 «Комп'ютерна інженерія»

спеціалізації: 5.123.1 «Обслуговування комп'ютерних систем і мереж»

Плани семінарських занять з дисципліни «Економіка» («Економічна теорія») для студентів спеціалізації 5.123.1 «Обслуговування комп'ютерних систем і мереж» / Уклад.: Калита І. А. – ХДПК, 2017. – 8 с.

Плани семінарських занять розглянуті і рекомендовані на засіданні циклової комісії гуманітарних та соціально – економічних дисциплін

Протокол № _____ від _____ 20 _____ року

Голова циклової комісії _____ Л. М. Діброва

Схвалено методичною радою Харківського державного політехнічного коледжу

Протокол № _____ від _____ 20 _____ року

Голова методичної ради _____ В. О. Величко

Пояснювальна записка

Семінар (від латин. *seminarium* — розсадник) — вид навчальних занять практичного характеру, спрямованих на поглиблене опрацювання теоретичного матеріалу. Семінарські заняття сприяють активізації пізнавальної діяльності студентів, формуванню самостійності суджень, умінню обстоювати власні думки, аргументувати їх на основі наукових фактів. Вони сприяють опануванню фундаментальних знань, допомагають розвивати логічне мислення, формувати переконання та культуру толерантності, активно впливати на соціальне становлення особистості.

У курсі «Економіка» («Економічна теорія»), який вивчається студентами коледжу на першому курсі передбачені семінари з трьох тем (всього 6 годин):

- 1) «Гроші: їх функції та види».
- 2) «Підприємство».
- 3) «Переваги та загрози глобалізації».

Методика проведення:

Кілька студентів готують повідомлення з основних питань, а решта групи залучаються до їх обговорення, конспектують, а також доповнюють інформацію доповідачів.

Також доречно на семінарі демонструвати короткі навчальні відеоматеріали (мультимедійні презентації або інші наочні матеріали) з конкретної теми, це зацікавить студентів, пожвавить дискусію.

Як готуватися до семінару:

- 1) Ознайомтеся з темою та планом проведення семінару.
- 2) Доберіть та опрацюйте основну та додаткову літературу.
- 3) Зверніть увагу на наявність різних точок зору щодо проблем, що виносяться на обговорення.
- 4) Визначте особисту позицію щодо цієї проблеми. Поміркуйте над тим, наскільки обґрунтованою є ваша точка зору.
- 5) Підготуйте повідомлення, доповідь або мультимедійну презентацію за темою (питанням) семінару.

Як підготувати повідомлення:

1. Перед тим як почати писати повідомлення, складіть його орієнтовний план.
2. Доберіть необхідну літературу, за якою готуватимете повідомлення, та опрацюйте її.
3. Дотримуючись наміченого плану, напишіть повідомлення або складіть його тези.
4. Поміркуйте, яким ілюстративним матеріалом можна доповнити повідомлення.
5. Виступаючи з повідомленням, пам'ятайте про чіткість та правильність мовлення.

Семінар з теми:
«Гроші і грошовий обіг»

Мета: з'ясувати економічний зміст понять «гроші», «грошова маса», ознайомити з функціями та видами грошей, сприяти розумінню державної грошової політики, навчити вмінню пояснювати наслідки диспропорції у товарно – грошовому обміні, виховувати самостійність, відповідальність, економічне мислення.

Основні поняття: гроші, функції грошей, готівка, емісія, електронні гроші, грошова маса, грошовий агрегат, валюта.

План:

1. Теоретичні концепції виникнення і сутності грошей.
2. Функції грошей та їхня еволюція. Види грошей.
3. Грошовий обіг і його закони.
4. Грошова система, її структурні елементи й основні типи.
5. Валютні курси. Конвертованість грошей.
6. Електронні гроші.
7. Грошова маса та її показники.

Запитання і завдання:

1. Чому паперові гроші постійно знецінюються?
2. Поясніть, чому відбувся перехід від золотих до кредитно – паперових грошей?
3. Які причини, на вашу думку, гальмують широке використання електронних грошей?
4. Чи згодні ви з твердженням, що через кілька десятиріч електронні гроші стануть основними засобами платежу? Відповідь обґрунтуйте.
5. Як держава визначає оптимальний обсяг грошової маси? Чому не можна надрукувати будь – яку кількість грошей, для того щоб усі громадяни задовольняли власні потреби?
6. Наведіть конкретні приклади виконання грошима різних функцій.
7. Порівняйте особливості обігу готівкових і безготівкових грошей. Укажіть їх переваги й недоліки.
8. Назвіть відомі вам грошові одиниці зарубіжних країн.
9. Пригадайте твори українських і зарубіжних авторів, у яких порушено проблему грошей.
10. Складіть кросворд «Гроші» (15 – 20 запитань).

Література:

1. Довгань Г. Д. Економіка у визначеннях, таблицях і схемах. – Х., 2014. – С. 34 – 37.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред. В. Д. Базилевича. – К., 2006. – С. 152 – 187.

3. Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Сучасна економіка: Навч. посіб. – К., 2005. – С. 67 – 72.
4. Жовтанецький О. М. Основи економіки: Наочний довідник. – Х., 2011. – С. 11 – 12.
5. Загальна економіка: Підручник для 10 (11) класів середніх загальноосвітніх закладів / За ред. І. Ф. Радіонової. – Кам'янець – Подільський, 2008. – С. 131 – 140.
6. Крупська Л. П. Економіка. 11 клас. Рівень стандарту: Підручник для загальноосвітніх навч. закл. – Х., 2011. – С. 57 – 63.
7. Мельничук В. Г. Економіка: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К., 2004. – С. 62 – 73.
8. Мочерний С. В., Устенко О.А. Основи економічної теорії : Навчальний посібник для студентів вузів. – К., 2005. – С. 94 – 100.
9. Основи економічної теорії: Навчальний посібник/ За заг. ред. П. В. Круша. – К., 2007. – С. 112 - 127.
10. Основи економічної теорії: Підручник/ За ред. А. А. Чухна. – К., 2001. – С. 112 - 122.

Семінар з теми:
«Підприємство»

Мета: сформувані знання про підприємство, його види та організаційні форми, з'ясувати у чому полягають переваги та недоліки різних організаційних форм, визначити роль підприємства і домогосподарства в сучасній економіці, сприяти розумінню проблем становлення і розвитку малого бізнесу в Україні.

Основні поняття: підприємство, корпорація, товариство (партнерство), акціонерне товариство, фермерство, домогосподарство.

План:

1. Підприємство та його ознаки.
2. Функції підприємства.
3. Види підприємств за формами власності.
4. Малі, середні та великі підприємства.
5. Головні організаційні форми підприємств у ринковій економіці.
6. Фермерство як особливий вид підприємницької діяльності.
7. Головні світові організаційні форми бізнесу, їх переваги та недоліки.
8. Домогосподарство в ринковій економіці.

Запитання і завдання:

1. Визначте переваги та недоліки різних організаційних форм підприємств.
2. Чим можна пояснити, що саме мале підприємство в розвинених країнах здобуває найбільшої підтримки з боку держави?

3. Чи можна створити підприємство такої організаційної форми, яка б не мала недоліків?
4. Чи має економічна система країни вплив на спосіб організації підприємств? Доведіть свою думку конкретними прикладами.
5. Які існують неприбуткові (некомерційні) підприємства, чим вони відрізняються від інших, прибуткових підприємств?
6. Партнерство, або товариство, і корпорація (акціонерне товариство) засновуються на спільних засадах – на об'єднанні паїв своїх членів, які стають їх співвласниками. Кожний із них одержує дохід пропорційно розміру свого паю. Чому в такому разі партнерство і корпорація належать до різних видів підприємств? Чим вони відрізняються?
7. Підприємство як явище господарського життя розвивається за певних економічних, юридичних, політичних та психологічних передумов. Чи розвиваються підприємництво в нашій країні темпами, характерними для країн з розвинутою економікою? Які причини стримують розвиток підприємництва в Україні?
8. Фермерські господарства в Україні мають зазвичай невеликі площі сільськогосподарських угідь, їм не вистачає сучасної техніки, капіталу, кваліфікованих кадрів тощо. Якщо найближчим часом не відбудеться укрупнення фермерських господарств, оснащення їх сучасною технікою, не будуть запроваджені принципово нові технології, сорти тощо, ефективність сільськогосподарського виробництва не зростатиме темпами, характерним для розвинених країн. Які, на вашу думку, перспективи цієї галузі в Україні?
9. Які функції виконує домогосподарство в ринковій економіці?
10. Чому домогосподарство вважається автономною самодостатньою економічною системою?
11. З яких основних джерел формується бюджет домогосподарств?
12. Чому в сукупному доході сімей скорочується частина трудових доходів?

Література:

1. Довгань Г. Д. Економіка у визначеннях, таблицях і схемах. – Х., 2014. – С. 47 – 49.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред. В. Д. Базилевича. – К., 2006. – С. 267 – 288.
3. Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Сучасна економіка: Навч. посіб. – К., 2005. – С. 110 - 129.
4. Жовтанецький О. М. Основи економіки: Наочний довідник. – Х., 2011. – С. 36 – 39.
5. Загальна економіка: Підручник для 10 (11) класів середніх загальноосвітніх закладів / За ред. І. Ф. Радіонової. – Кам'янець – Подільський, 2008. – С. 173 – 216.
6. Крупська Л. П. Економіка. 11 клас. Рівень стандарту: Підручник для загальноосвітніх навч. закл. – Х., 2011. – С. 82 – 108.
7. Мельничук В. Г. Економіка: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К., 2004. – С. 112 – 128.

8. Мочерний С. В., Устенко О.А. Основи економічної теорії : Навчальний посібник для студентів вузів. – К., 2005. – С. 184 – 190.
9. Основи економічної теорії: Навчальний посібник/ За заг. ред. П. В. Круша. – К., 2007. – С. 170 - 186.
10. Основи економічної теорії: Підручник/ За ред. А. А. Чухна. – К., 2001. – С. 236 - 252.

Семінар з теми:
«Переваги та загрози глобалізації»

Мета: актуалізувати та поглибити знання про глобалізацію та глобальні проблеми людства, з'ясувати причини, наслідки та загрози глобалізації, порівняти вплив глобалізаційних процесів на національні економіки, розвивати вміння пояснювати причинність та переваги глобалізації, виховувати почуття причетності до глобальних процесів.

Основні поняття: глобалізація, глобальні проблеми, глобалізація економіки, міжнародна економічна інтеграція, Кіотський протокол.

План:

1. Зміст глобалізації та її основні причини.
2. Наслідки глобалізації.
3. Глобальні проблеми людства.
4. Загрози глобалізації для національних економік.
5. Протидії загрозам глобалізації.
6. Глобалізація світової економіки – благо чи глухий кут людської цивілізації?

Запитання і завдання:

1. Які чинники впливають на глобалізаційні процеси?
2. Назвіть основні ознаки глобалізації в економічній сфері.
3. Які проблеми називають глобальними і в чому полягає їхня сутність?
4. Які головні шляхи роззброєння і демілітаризації економіки?
5. З'ясуйте найважливіші шляхи подолання екологічної кризи.
6. Охарактеризуйте основні шляхи подолання паливно – енергетичної кризи.
7. Які найважливіші шляхи розв'язання сировинної проблеми?
8. Чи впливають глобалізаційні процеси на ваше життя? Доведіть це на конкретних прикладах.
9. Які переваги та загрози отримує економіка України, інтегруючись у світове господарство?

10. Які аргументи «за» та «проти» ви можете привести щодо вступу України до СОТ?
11. Висловіть свою думку і поясніть твердження Д. Гріна: «Глобалізація принесла вигоду декому, але не всім».
12. Поясніть вплив глобалізації на місцеву та національну культуру. Наведіть приклади щодо нових свят та інш.
13. Водночас із глобалізацією економіки відбувається процес регіоналізації (створення різних союзів та об'єднань між країнами). Чи не призведуть подібні явища до розколу світу? Яку роль відіграє антиглобалістський рух у цих процесах?
14. Чи доцільно здійснювати політику прискореної інтеграції України у глобальне економічне середовище, якщо в нашій країні спотворена структура економіки, переважає сировинний характер експорту? Чи існують альтернативні вектори зовнішньоекономічного співробітництва для нашої країни?

Література:

1. Довгань Г. Д. Економіка у визначеннях, таблицях і схемах. – Х., 2014. – С. 87 – 90.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник /За ред. В. Д. Базилевича. – К., 2006. – 586 – 625.
3. Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Сучасна економіка: Навч. посіб. – К., 2005. – С. 305 – 316.
4. Загальна економіка: Підручник для 10 (11) класів середніх загальноосвітніх закладів / За ред. І. Ф. Радіонової. – Кам'янець – Подільський, 2008.
5. Крупська Л. П. Економіка. 11 клас. Рівень стандарту: Підручник для загальноосвітніх навч. закл. – Х., 2011. – С. 178 – 187.
6. Мельничук В. Г. Економіка: Підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К., 2004. – С. 247 – 271, 336 – 350.
7. Мочерний С. В., Устенко О.А. Основи економічної теорії : Навчальний посібник для студентів вузів. – К., 2005. – С. 471 – 487.
8. Основи економічної теорії: Навчальний посібник/ За заг. ред. П. В. Круша. – К., 2007. – С.435 - 445 .
9. Основи економічної теорії: Підручник/ За ред. А. А. Чухна. – К., 2001. – С. 572 - 596.